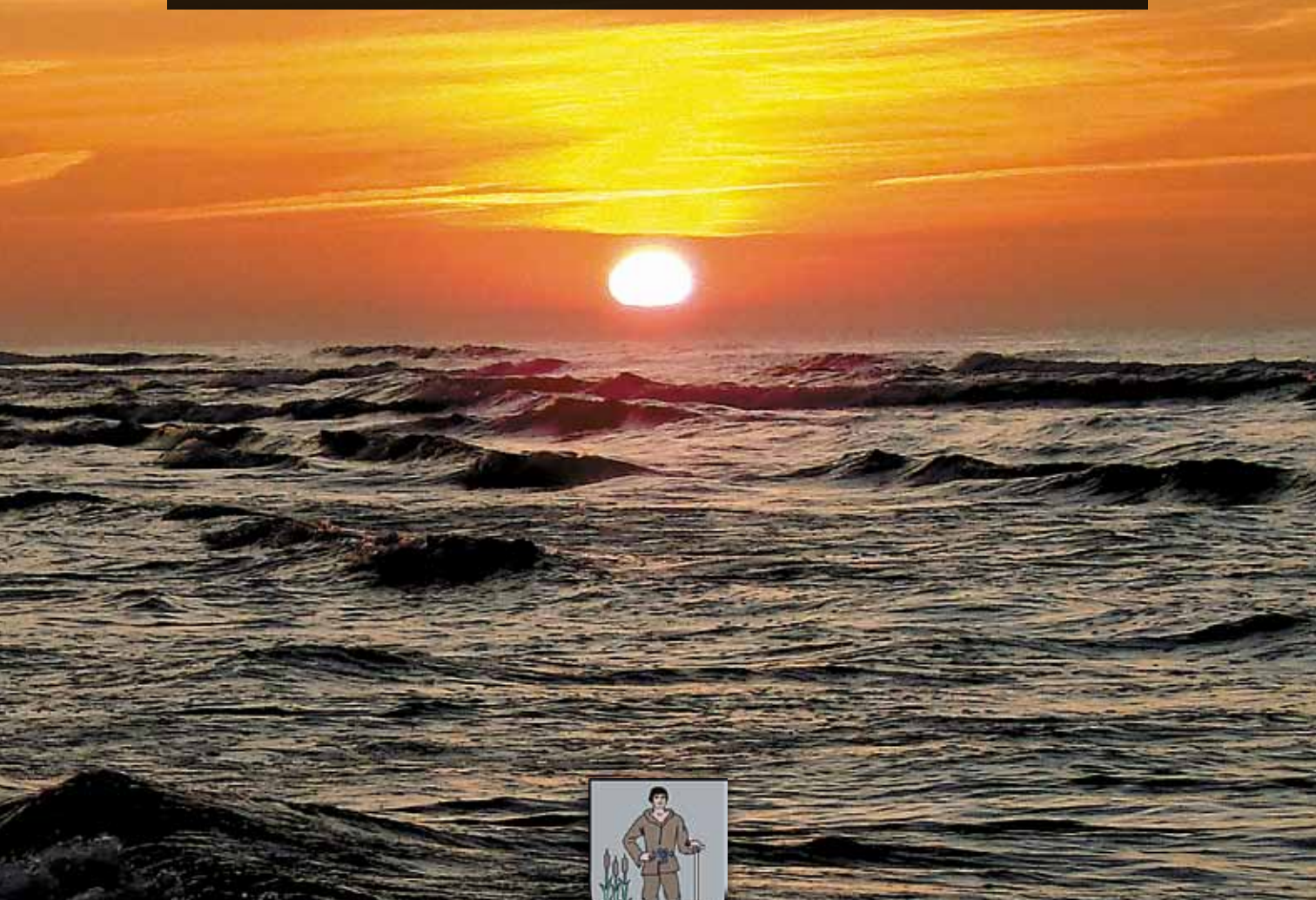
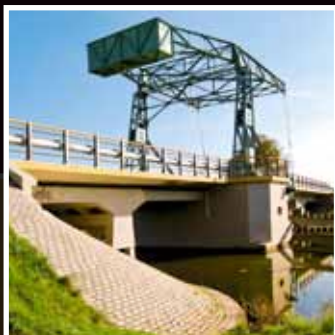

POWIAT NOWODWORSKI

POWIAT NOWODWORSKI

OBROTOWY MOST KOLEJKI WĄSKOTOROWEJ W RYBINIE

1

UROKI PRZYRODY

Szanowni Państwo!

Z wielką przyjemnością oddajemy w Państwa ręce folder ukazujący w obiektywie piękno Powiatu Nowodworskiego, który tworzą dwie krainy geograficzne - Żuławy Wiślane i Mierzeja Wiślana. Zachęcamy do poznania naszego regionu, do docenienia jego urokliwych walorów krajoznawczo - przyrodniczych oraz bogatego dziedzictwa kulturowego i historycznego. Największą wartością Powiatu jest harmonijny, zabytkowy krajobraz, ukształtowany w całości przez człowieka. Na piękno tego obszaru składają się: szerokie piaszczyste plaże, różnorodna i bogata roślinność, wielka ilość rzek i kanałów, żyzna gleba umożliwiająca uprawę zbóż oraz hodowlą bydła mlecznego, wielokulturowa i wielonarodowościowa historia ziem oraz wiele zabytków i atrakcji.

Mamy nadzieję, że poniższa publikacja stanie się przewodnikiem zachęcającym do odwiedzenia i poznania naszego regionu, a pobyt na gościnnej ziemi dla wszystkich będzie niezapomnianym przeżyciem.

Serdecznie Zapraszamy!

Zbigniew Piórkowski

Starosta Nowodworski

2

Powiat Nowodworski położony jest w północno - wschodniej części Województwa Pomorskiego na terenie Żuław Wiślanych i Mierzei Wiślanej, otoczony wodami Zalewu Wiślanego i Zatoki Gdańskiej.

Nasz region posiada naturalny, specyficzny mikroklimat charakteryzujący się największą na polskim wybrzeżu ilością słonecznych dni, wyższą niż na wielu innych nadmorskich plażach temperaturą wody Bałtyku oraz obecnością zwartych kompleksów leśnych znajdujących się na terenie Parku Krajobrazowego Mierzeja Wiślana. Dodatkową atrakcją jest licznie występujący bursztyn - tzw. „Złoto Północy”. Na terenie Mierzei znajdują się trzy rezerваты przyrody.

Wielka ilość rzek i kanałów umożliwiają korzystanie z wszelkich form rekreacji na wodzie. Bardzo atrakcyjny jest szlak wodny z Gdańska na Zalew Wiślany (z odnogą do Nowego Dworu Gdańskiego - rzeką Tugą), na którym można spotkać zabytkowe budowle wodne (śluzą Gdańska Głowa, liczne mosty zwodzone, największe w Europie stacje pomp-Osłonka, Chłodniewo). Zalew Wiślany jest atrakcyjnym akwenem dla jachtingu (stąd łatwo wpłynąć na pojezierze Iławskie - jezioro Jeziorak, korzystając z systemu pochylni na Kanale Elbląsko-Ostródzkim).

Największą wartością powiatu jest harmonijny, zabytkowy krajobraz, ukształtowany w całości przez człowieka oraz zachowane wiejskie układy osadnicze, pochodzące nierzadko ze średniowiecza.

Warta poznania jest wielokulturowa i wielonarodowościowa historia tych ziem, w tym kultury mennonickiej - szczególnej żuławskiej osobliwości. Jest to region o wielkim nagromadzeniu zabytków. Słynne żuławskie domy podcieniowe, godne uwagi są również cmentarze pomennonickie, gotyckie wiejskie kościoły, zagrody holenderskie oraz oryginalne budowle hydrotechniczne.

Bardzo cennym elementem krajobrazu Żuław są pozostałości po dawnych osadnikach wywodzących się z Holandii - Menonitach. To właśnie Menonici zagospodarowali tereny depresyjne. Na zmeliorowanych gruntach prowadzili intensywną gospodarkę rolną. Byli doskonałymi mistrzami w dziedzinie melioracji. Usprawnili system odwadniania, budując tamy, kanały i wiatraki, pomagające odprowadzić nadmiar wody. Stąd dzisiejszy krajobraz Żuław, uważany jest za ich dzieło. Godnym uwagi są w Nowym Dworze Gdańskim drewniane domy mieszkalne o konstrukcji szkieletowej, typowe dla budownictwa żuławskiego z końca XVIII wieku. Wieża ciśnień z początku XX wieku o konstrukcji żelbetonowej, w ówczesnym czasie była dużym osiągnięciem techniki.

Charakter gospodarki powiatu kształtują bardzo korzystne warunki naturalne. Część powiatu położona jest na Żuławach Wiślanych, które zaliczane są do najcenniejszych regionów rolniczych kraju. Rolnictwo to głównie uprawa zbóż intensywnych, rzepaku ozimego i buraków cukrowych oraz hodowla bydła mlecznego w oparciu o duży areał użytków zielonych.

Część powiatu to Mierzeja Wiślana, w związku z czym drugą bardzo ważną gałęzią gospodarki jest turystyka, która stanowi dla mieszkańców główne zajęcie.

W skład Powiatu wchodzi następujące gminy:

MIASTO I GMINA NOWY DWÓR GDAŃSKI

Miasto i Gmina Nowy Dwór Gdański położone jest między ramionami dwóch dużych rzek Wisły i Nogatu, na obszarze 213 km². Nowy Dwór Gdański z racji swojego położenia w centrum Żuław Wiślanych zwany jest „Stolicą Żuław”. W skład gminy jako jednostki pomocnicze wchodzi 22 sołectwa, w obrębie których znajdują się 43 tereny wiejskie. Duża ilość obszarów wiejskich na terenie gminy świadczy o tym, że jest to teren mający charakter rolniczy.

MIASTO KRYNICA MORSKA

Krynica Morska jest jednym z najmniejszych, pod względem liczby ludności, miast w Polsce. Usytuowana na północy Polski, na małym skrawku lądu - Mierzei Wiślanej, otoczona od północy wodami Morza Bałtyckiego, a od południa Zalewu Wiślanego porośnięta wiecznie zielonym, sosnowo - bukowym lasem. Co roku Krynicę Morską odwiedza rzesza turystów.

GMINA OSTASZEWO

Gmina Ostaszewo leży w sercu Żuław Wiślanych, wzdłuż prawego brzegu Wisły. Przylega od południa do drogi krajowej nr 7. Zajmuje 61 km² niemal całkowicie płaskiej, bardzo nisko położonej równiny. Około 85% powierzchni stanowią użytki rolne. Obejmuje 11 miejscowości, podzielonych na 7 sołectw. Największą wartością Gminy jest jej krajobraz kulturowy, związany z żuławskim systemem polderów, zieleń śródpolna, charakterystyczna flora i fauna oraz historyczna zabudowa wiejska i sakralna.

GMINA STEGNA

Stegna to dawna wioska rybacka a ówczynie spokojna miejscowość wypoczynkowa, położona na Mierzei Wiślanej nad Zatoką Gdańską. Dzięki swojemu położeniu nad morzem i wyjątkowemu mikroklimatowi Stegna gwarantuje możliwość wspaniałego wypoczynku i relaksu. W skład gminy wchodzi 18 sołectw.

GMINA SZTUTOWO

Nadmorska Gmina Sztutowo w całości znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego „Mierzeja Wiślana”. Gmina wyróżnia się bogatymi walorami przyrodniczo - krajobrazowymi oraz bioklimatycznymi, szerokimi plażami nadmorskimi, malowniczymi przystaniami oraz największym rezerwatem kormoranów w Polsce. W skład gminy wchodzi 7 sołectw.

WIEŻA CIŚNIEŃ W NOWYM DWORZE GD.

ŻUŁAWSKI PARK HISTORYCZNY

NOWY DWÓR GDAŃSKI

NOWY DWÓR GD.: UL. GEN. WŁADYSŁAWA SIKORSKIEGO

LAPIDARIUM W CYGANKU / KOŚCIÓŁ W MARZĘCINIE

NOWY DWÓR GDAŃSKI

STACJA KOLEI WĄSKOTOROWEJ W NOWYM DWORZE GD.

KOŚCIÓŁ W NOWYM DWORZE GD.

7

STAROSTWO POWIATOWE W NOWYM DWORZE GD.

8

KRYNICA MORSKA

PLAŻA W KRYNICY MORSKIEJ Z LOTU PTAKA

ZALEW WIŚLANY

11

12

KRYNICA MORSKA

KOŚCIÓŁ ŚW. MARCINA W NOWEJ CERKWI

KOŚCIÓŁ ŚW. MATKI BOSKIEJ
CZĘSTOCHOWSKIEJ W PALCZEWIE

GMINA OSTASZEWO

GMINA OSTASZEWO

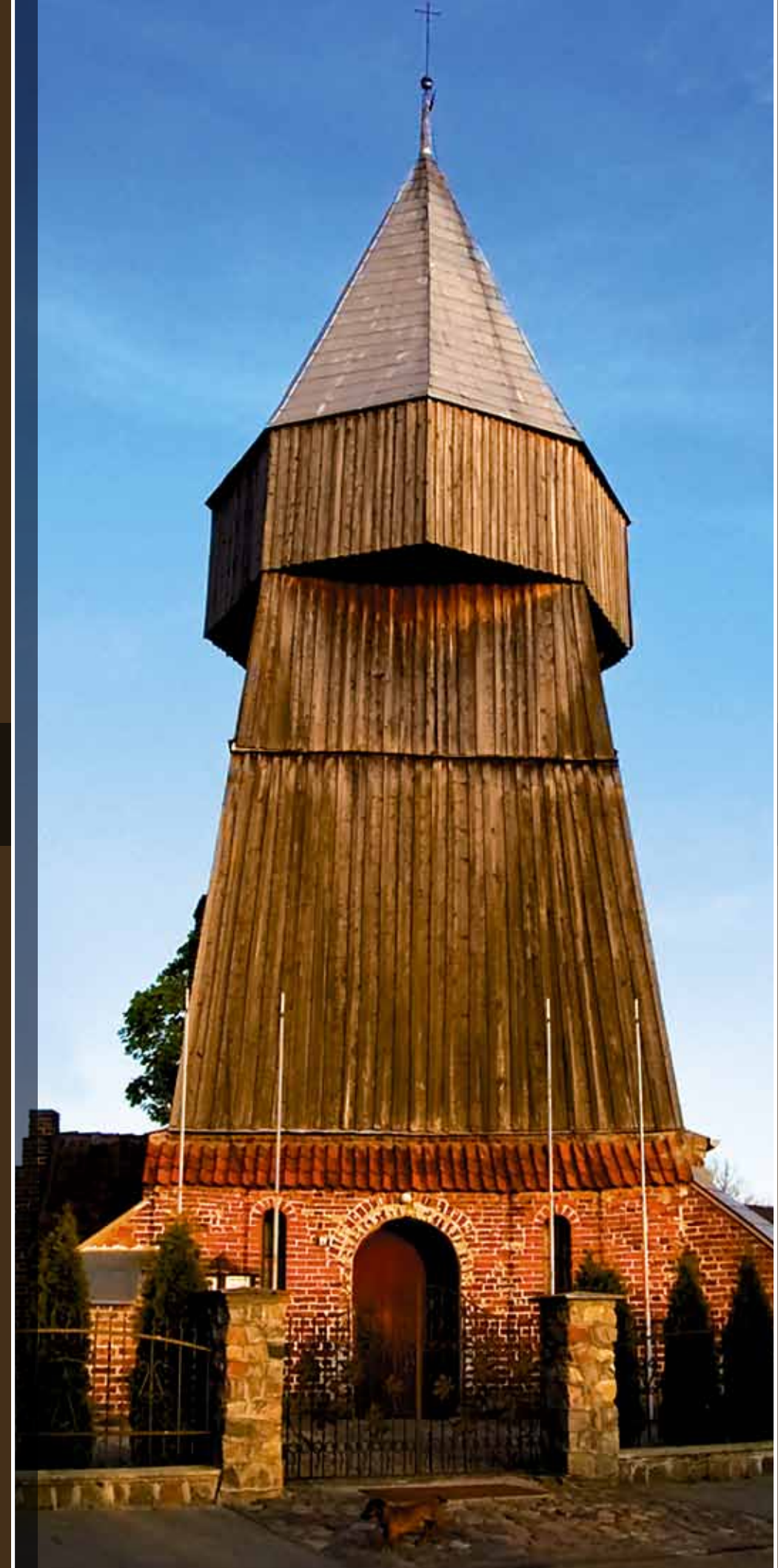
DAWNA SZKOŁA W OSTASZEWIE

15

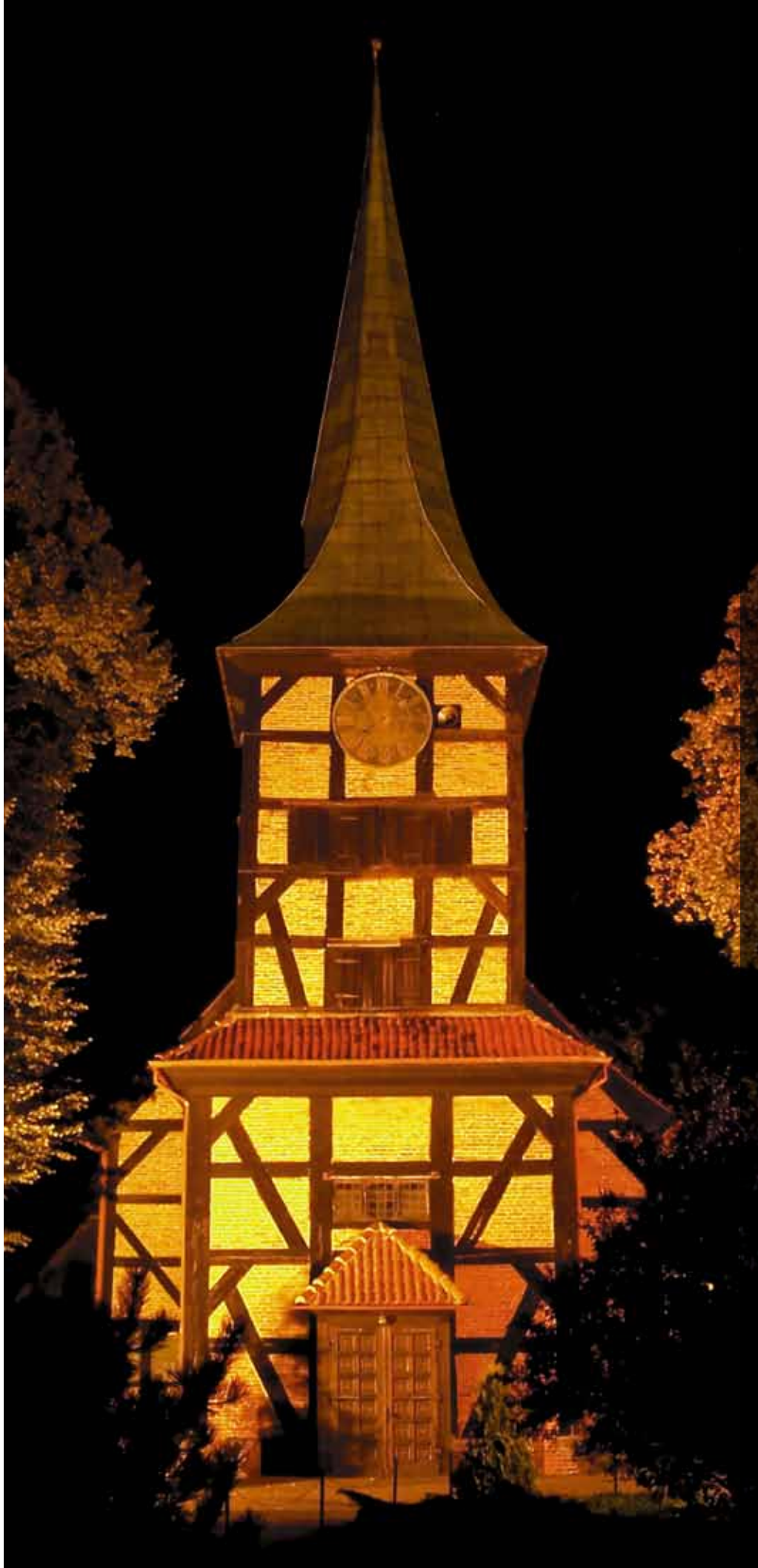

DOM PODCIENIOWY W NOWEJ CERKWI

16

KOŚCIÓŁ W JEZIERNIKU

GMINA STEGNA

BAROKOWE ORGANY

DZWON Z 1590 ROKU

KOŚCIÓŁ GOTYCKI W NIEDŹWIEDZICY

MORZE BAŁTYCKIE

ŚLUZA GDAŃSKA GŁOWA

GMINA STEGNA

GMINA STEGNA Z LOTU PTAKA / MOST ZWODZONY W RYBINIE / GMINA STEGNA Z LOTU PTAKA

GMINA SZTUTOWO

MUZEUM STUTTHOF

MOST ZWODZONY W SZTUTOWIE / KOŚCIÓŁ I ŁAWECZKA RYBAKA W KĄTACH RYBACKICH

23

24

GMINA SZTUTOWO

MOST ZWODZONY W NOWYM DWORZE GD.

Wydawca:

 VEGA Studio Adv. Tomasz Müller
82-500 Kwidzyn, ul. Grudziądzka 22/3A
www.grupavega.pl, e-mail: biuro@grupavega.pl

Tekst: Starostwo Powiatowe w Nowym Dworze Gdańskim

Zdjęcia:

Renata Iwaniak, Paweł Makarski, Krzysztof Firko
archiwum: Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim
Urzędu Miasta Nowego Dworu Gdańskiego, Urzędu Miasta Krynica Morska
Urzędu Gminy Ostaszewo, Urzędu Gminy Stegna, Urzędu Gminy Sztutowo

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku: Agnieszka Zdaniewicz

Wydano na zlecenie:

Starostwa Powiatowego w Nowym Dworze Gdańskim, ul. gen. Władysława
Sikorskiego 23, 82-100 Nowy Dwór Gdański
www.nowydworgdanski.pl, starostwo@nowydworgdanski.pl

VEGA Studio Adv.

Wszelkie prawa zastrzeżone / All rights reserved

Printed in Poland - Kwidzyn 2011

Przedruk i powielanie w jakiegokolwiek formie jest zabronione

ISBN 978-83-89855-98-5

